

Talsnacks påverkan på elevers taluppfattning

Sofie Persson, Rydebäcksskolan
sofie.persson2@helsingborg.se

I mötet av en ny elevgrupp med uttalade låga resultat på Nationella proven åk 3 behövdes insatser göras för att fördjupa och bredda elevernas taluppfattning. Undersökningar och analyser av elevernas utmaningar gjordes på gruppnivå med stöd av Förstå och använd tal-tester (McIntosh, 2009). Det blev tydligt att eleverna använde standardiserade metoder, likt algoritmen, men flyttade enbart siffror. De kunde inte beskriva varför eller vad som hände tex vid växling. En aktion gjordes med införande av Numbertalks á 10 min, 3-4 gånger per vecka i 3 månader, hösten i årskurs 4.

Number Talks, eller Talsnack som mina elever kom att kalla det, är en metod för utvecklandet av huvudräkning och taluppfattning med ursprung i USA via bla Parker and Richardsson (2015) och Parrish (2014). Eleverna presenteras för ett tal och ska sedan, efter enskild tanketid, som klass tillsammans försöka hitta så många olika lösningsvägar som möjligt. Läraren antar rollen som moderator för samtalet och sekreterare, varpå denne kan modellera elevernas huvudräkningsstrategier synligt för alla. Metoden har som mål att utmana elevernas resonemang, kommunikation och metodförmåga samt bredda och fördjupa deras taluppfattning och förståelse och användning av räknesätten.

Efter avslutande tidsperiod gjordes ett eftertest igen med Förstå och använd tal. Synligt blev att alla elever hade utvecklats, vilket inte enbart kan tillskrivas Talsnacken, då undervisningen på andra sätt också behandlade taluppfattning. Även deras Talsnack hade utvecklats. Från att eleverna i början hade svårt att hitta metoder annat än de förinlärda, tex talsortsräkning och algoritm (vilket egentligen inte är en huvudräkning) så började eleverna börja bli kreativa med talen. De visade också genom sina lösningar och beskrivningar att de börjat få utökad förståelse för räknesätten.

Mest intressant i studien var att de elever som presterat ytterst lågt på förtestet utvecklats mest, trots att de under Talsnacken sällan bidrog med lösningar. Klasskamraternas resonemang och modelleringen kan antas hjälpa eleverna. Talsnack har även i tidigare studier visat sig värdefullt för elever med behov av stöd Bouck (2022).

I många fall där eleverna stöter på svårigheter i matematiken syns tendenser att snäva in vad eleverna möter. Tex att vi enbart lägger vikt vid en metod för att de ska bli säkra i denna. Av välmening kanske vi gör eleverna en björntjänst där förståelsen går förlorad.

Referenser

- Bouck, E. (2022, 25 aug) *How to add number talks to special education mathematics classroom*.
College of Education
- Liljedahl, P. (2022) *Att bygga tänkande klassrum i matematik*. Gleerups

- Malmer, G. (2002) *Bra matematik för alla: Nödvändig för elever med inlärningssvårigheter*. Studentlitteratur
- Humphreys, C. & Parker, R. (2015) *Making Numbertalks Matter*. Stenhouse Publisher
- McIntosh, A. (2009) *Förstå och använd tal - en handbok*. NCM
- Mercer, N., & Sams, C. (2006). Teaching children how to use language to solve maths problems. *Language and education*, 20(6), 507-528.
- Parrish, S (2011) *Number Talks Build Numerical Reasoning*. NCTM
- Parrish, S (2014) *Numbertalks. Whole Number Computation*. Math Solutions
- Skolforskningsinstitutet (2017) *Klassrumdialog i matematikundervisningen – matematiska samtal i helklass i grundskolan. Systematisk översikt 2017:01*. Skolforskningsinstitutet.
- Yackel, E & Cobb, P. (1996) *Sociomathematical norms, argumentation, and mathematics*. NCTM